

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 24 coroane.

Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după invoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Prospecte de pace

Foaia *Svensk Lösen* din Stockholm scrie următoarele lucruri interesante cu privire la pace:

E clar că Germania prin acțiunile sale pe teatrul războiului voește să obție o pace acceptabilă. Aceasta la nici un caz nu poate fi identică cu *pacea generală*, despre care s'a vorbit mult, și asupra căreia puterile aliate s'au asigurat una pe alta.

În Germania, dela începutul războiului, erau foarte rezervate manifestările în fața putinței unei păci generale. Pentru așa ceva ar trebui ca membrele unei părți beligerante să fie în parte nimicite deodată. Aceasta nu s'a putut face nici la început, și după judecata omenească nu se va putea face nici de aici încolo.

Germanii acum țin, că încheerea păcii generale, prin congres comun, este utopie și își urmează calea spre *pacea separată*.

Este învederat, că după Rusia și România are să urmeze Franța și Italia.

Mai întâi este vorba de o pace separată a puterilor centrale cu Franța. Întru desmetecirea sa, se pretinde neapărat să i se sgudească întâi încrederea în aliații săi, în Anglia și America, și apoi să fie și biruită.

Ocuparea de teritor francez nu aduce mai aproape pacea, câtă vreme operațiunile nu vor lipsi pe ajutători de puțința de a ajuta, va să zică până ce germanii vor ajunge la munții Pirenei.

Acțiunea germană prin urmare trebuie să se întemeieze, pe lângă învingerea asupra Franței, și pe slăbirea trupelor ajutoare *anglo-american*, precum și pe împedecarea întăririi și întregirii lor din patrie.

Cursul de până acum al războiului arată lămurit calea în direcția aceasta. Sânt puține sorți pentru germani, că li-ar succede să prindă trupele engleze din Franța și să le nimicească în luptă; dar totuș o catastrofă uriașă poate să urmeze. Anglia poate să peardă a treia parte, ba chiar și jumătate, în oameni și material.

Este aproape sigur, că germanii între Somme și Yser vor înainta până la țărmul mării. După ce se va birui o parte considerabilă a armatei engleze și germanii vor avea stăpânirea jumătate a canalului, abia e de crezut ca într'un an sau doi aliații să fie mai tari pe pământ francez, ca acum. În fața unei asemenea stări nu e tocmai imposibil, ca elementele chibzuite să se afirme pe terenul păcii.

La eamnă am putea avea o pace între puterile centrale și Franța-Italia.

Dar nici decum nu e sigur, că după aceasta Anglia și America vor ieși din horă. Ar putea să-și continue stăpânirea pe ape, fără nici o perspectivă, și să strămtoareze Europa cum le place.

Impotriva acesteia are Germania un mijloc efectiv în submarinele sale; căci, în cele din urmă, a continua mult timp un război, în care îți pierzi vapoarele proprii, nu se prea plătește.

Alt mijloc de amenințare se îndreaptă împotriva *Egiptului și Indiei*. Mai ales pentru India e mare pericolul, fiindcă germanii și turcii stăpânesc punctul comunicației ferate în Rusia sudică, Caucaz și Turkestan.

Pentru a silii mai întâi Franța-Italia și apoi puterile maritime la pace, Germania trebuie să execute marea *ofensivă* în Franța, și să urmeze stăruitor războiul cu *submarinele* sale. Cea dintâi are forma unor lovituri repezi de ciocan, cea de a doua se aseamănă mai mult cu otrava care

omoară pe încetul. De aici se explică faptul, că Hindenburg are prevederea de a aplica la timp potrivit mijloacele acestea.

De vorbă cu mitropolitul nostru

La toamnă. — Vizită la mitropolit. — Procedura guvernului nu este îndreptățită. — Osândirea punctului agresiv. — Nădejdea înțelegerii.

Correspondentul din capitală al ziarului sibian N. Reggeli Ujság a fost primit în vizită din partea I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului Vasile Mangra, aflător în Budapesta.

Din raportul publicat despre această vizită, reproducem în traducere următoarele:

În punctul de conflict, al politicii naționalității românești din Ungaria, stă astăzi Vasile Mangra. Mitropolitul sibian a amănat sinodul, deoarece membrii sinodali s'au pus în grevă; în același timp însă a desaprobat procedura guvernului, care a trimis comisar ministerial la sinoadele din Arad, Caransebeș și Sibiu. Vasile Goldiș, secretarul consistorial aradan, al cărui nume s'a pomenit adeseori și în mișcările din trecut ale naționalităților, a acuzat pe Mangra afirmând despre dânsul că el însuși — mitropolitul — a sfătuit guvernul să trimită la sinoade comisari ministeriali. Impotriva acestei acuzări, Vasile Mangra protestează în modul cel mai hotărât, și totodată, sosind la Budapesta, stăruiește pe lângă miniștrii în scop de a pune la cale înțelegerea. Ei va succede, sau ba: deocamdată nu se știe.

Punctul de vedere al guvernului este, că mai există și astăzi cauzele, care au îndemnat pe contele Albert Apponyi să trimită la sinoadele românești câte un delegat al guvernului... Așa știu, că de aceeaș părere este și contele Ioan Zichy...

Am vizitat, la hotelul Bristol, pe mitropolitul sibian, care tocmai era gata să plece la prim-ministrul Werkerle.

La întrebarea mea, prelatul mi-a răspuns:

Am să informez pe Excelența Sa d-l ministru prezident... Căci ministrul de culte, contele Apponyi, a făcut mare greșală, când a luat dispoziția jignitoare, care lovește în autonomia bisericii. Eu — a continuat mitropolitul Mangra — sânt omul bunei înțelegeri. Mă feresc de conflicte. Sânt fiu credincios al statului ungar. Dar nu aprob amestecul în autonomia bisericii, și protestez în contra vătămării legilor noastre. Noi nu putem defini sau prescrie forma în care se exercitează dreptul maiestatic; dar, măsura luată de Excelența Sa contele Apponyi, *n'o consider ca drept maiestatic*. Comisarii trimiși n'au fost comisari regești, n'au fost nici măcar comisari ai guvernului, ci *comisari ministeriali*, cari au reprezentat numai persoana ministrului de culte. Ei n'au fost membri ai sinodului și prin urmare, n'aveau loc în sinod. Pentru cele ce se petrec în sinod, eu sânt responsabil. Eu port răspunderea, ca acolo să nu se întâmple lucruri împotriva patriei și a statului. Străinul n'are loc în sinod. Dar, cu toate acestea, nu sânt de părerea, că sfătuirile sinodului trebuie amânate, numai din cauză că unii deputați s'au pus în grevă și n'au venit la ședințele sinodale: Procedura aceasta o desaprobu cu totul.

Am mai întrebat pe mitropolitul Mangra: Ce se va întâmpla după aceasta, ce sperează?

— Eu cred, — mi-a răspuns, — că vom izbuti să aflăm înțelegerea. Acum mă voi duce la ministrul prezident, și poate voi reuși să-l conving, că punctul meu de vedere este corect. M'aș bucura, când acțiunea mea va

FOIȘOARA

Turnu-Severin

— După Otto Alscher —

Orașul Turnu-Severin a fost odată teritor aparținător Ungariei. Fusesse, pe vremuri, capitala comitatului Caraș-Severin.

Și mai de mult, trecuse pe aici drumul armatelor romane. Urmele se mai văd. Nu departe de Orșova se găsesse rămășițele din calea lui Traian. Acolo e și fortăreața turcească, insula Ada-Kaleh care prin o muncă uriașă de 10 ani la Poarta de fier a primit un canal navigabil de un kilometru și 1/2 lungime. Multe stânci de peatră au trebuit prăbușite cu dinamită pentru a face canalul.

Românii se ocupaseră cu ideea construirii unui canal pentru înconjurarea stâncilor din jos de actualul canal, și l-au și construit, dar se vede, că ostrogoții i-au împiedecat să-l folosească.

Turnu-Severin astăzi este oraș tipic românesc, cu clădiri ordonate și o dezvoltare înfloritoare în timpul din urmă.

Dealungul țărmului Dunării, aproape pe toată lungimea orașului, se întinde bu-

levardul larg cu o vie circulație și clădiri mari.

Orașul este tabloul întregii țări, cu industrie începătoare și comerț înfloritor. Singuratică fabrici, pe strade circulație de oraș mare, hainele doamnelor înfățișează ultima modă, cu un lux exagerat, ca pretutindena în orașele României. Nu departe de publicul elegant, țăranul în căciulă și opinci își mână carul cu boi...

Mai ales în piețe se poate vedea această mestecătură de viață de oraș și viață dela țară.

În Turnu-Severin a fost odinioară colonia *Droboetea*, cum mărturisesc statuetele multe ale culturii romane, aduse în grădina publică.

Droboetea s'a înființat prin tabăra așezată de împăratul roman Traian pe țărmul stâng al Dunării pentru paza podului făcut peste fluviu.

Încă împăratul Tiberiu purta lupte continue cu dacii. Aceștia au început să-și însușească din bogățiile culturii romane, spre a învinge pe romani. Au chemat meșteri romani să le facă arme romane, spre a cuceri colonia romană Mesia.

Dacilor li-a succes să bată pe romani,

dar după suirea pe tron a împăratului Traian lucrurile începură a se schimba. Traian refuză a mai plăti dacilor tributul plătit sub Domițian, ceea ce avu de urmare că dacii au năvălit earăș în teritor roman.

Traian i-a biruit, fiindcă a știut să și conducă oștirile cu înțelepciune. Pentru trebuințele armatelor sale a croit el legătură între *Singidunum* (Belgradul de azi) cu *Egeta* (Cladova de azi). Se înțelege că pentru a putea intra pe teritorul dacilor Traian a trebuit să facă pod peste Dunăre, spre care scop a chemat pe *Apollodor* din Damasc să-i facă planul.

Cladova de azi, pe partea dreaptă a Dunării, fusesse punct de razim al podului peste Dunăre. Podul avea lungime de 3500 pași, și ca punct de razim pe partea stângă s'a ridicat o fortăreață. Tabăra acestei fortărețe a fost începătorea orașului *Droboetea*.

Peste podul acesta a trecut Traian cu legiunile pe teritorul Daciei de odinioară. A bătut pe daci. Regele Decebal în desperare s'a sinucis. Dacia a căzut în stăpânirea Romei. Podul lui Traian a rămas în ființă peste o sută de ani. Droboetea a înflorit tot mai mult. Împăratul roman *Alexandru Sever* a zidit o citadelă pe partea

stângă a Dunării în locul întăririi de acolo a podului. Semnul caracteristic al citadelei era un *turn*, numit după împăratul, și astfel s'a născut numirea de: *Turnu-Severin*.

Turnul citadelei a existat și după nimicirea podului, când teritorul până la granițele Ardealului a fost ocupat de *Pecenegi*.

Orașul este amintit pentru primadată la anul 1233 ca teritor ungar. Asemenea și fortăreața lui. Pentru oraș și ungerii au menținut numirea de Turnu-Severin, însă turnul citadelei reconstruite l-au numit «*Szörényi tornya*». Când în Ungaria s'a făcut împărțirea teritoriilor în comitate, partea din apropierea orașului Turnu-Severin a primit numele de: Comitatul *Szörény*.

În Turnu-Severin mai multe veacuri de-arândul au residat bani unguri, și dela anul 1438 Ioan Huneade cu bani a apărut fortăreața. Orașul și cetatea au ajuns mai de multe ori în mâinile voievozilor munteni, apoi în ale turcilor. Când România și a dobândit independența, a început să înflorească Turnu-Severinul.

Rămășițele citadelei se mai văd și astăzi în *Grădina publică* a orașului.

avea succes. Sinodul dela Sibiu am să-l convoc la toamnă, — după terminarea lucrărilor agricole, — și socotesc că tot atunci au să fie convocate și sinoadele dela Arad și Caransebeș. Afirmatia, făcută de Goldiș, că am propus guvernului să trimită comisari ministeriali, este neadevărată, și o resping... Consider și astăzi ca necorectă măsura luată, cum am considerat-o din primul moment: dar știu să aleg mijloacele, prin care luăm poziție împotriva acestei măsuri. Astăzi este trebuință neapărată de politica înțelegerii...

Programul contelui Joan Zichy

Discursul dela Eger. — Reforma electorală. — Alte reforme. — Școlile primare. — Respectarea confesiunilor. — Imbunătățiri.

Ministrul ungar de culte și instrucție publică, contele Ioan Zichy, a rostit Joi un mare discurs politic în fața alegătorilor — vreo opt sute — dela Eger, unde a fost însoțit de mai mulți deputați guvernamentali, și unde în ziua de 11 Iunie n. a. c. se va face alegerea de deputat.

Discursul ministrului conține programul său politic și cultural.

Eată ce spune în acest program:

Mai întâi accentuează, că în chestiunea reformei electorale, ține la ideea compromisului. Învățămintele războiului îl sfătuiesc să ridice tot mai mult puterea statului național maghiar, păstrând temeliile tradiționale, pe care s'a clădit Ungaria. Voește să introducă astfel de măsuri, prin care să aperse supremația maghiară pe toată linia; aceasta crede s'o ajungă cu ajutorul unei politici culturale puternice și a reformei administrative. Scopul său este, ca pământurile să rămâie în mâni ungurești; ear celce cumpără pământ, să nu-l considere ca mijloc pentru satisfacerea năzuințelor mercantile.

După aceasta ministrul, contele Zichy, își expune partea *culturală politică* a programului. Viitorul națiunii atârnă dela numărul și calitatea școlilor sale primare.

Din această cauză este hotărât să sporească cu sutele numărul școlilor primare, căci în țară există stări imposibile. Intre 16 mii de școlae, zece mii au numai câte un învățător. Ministrul voește să vină în ajutor și de aceea, ca fiecare școlar se poată termina șase clase primare, și prin aceasta, la timpul său, să fie luat în lista celor cu drept de vot.

Contele Zichy declară, că *nu este prietenul statificării cu orice preț, de oarece respectează drepturile confesiunilor*; cu toate acestea intenționează să este, că *acolo unde interesul maghiar o cere, să statifice școlaele naționalităților*.

Va stăru și asupra unei dezvoltări mai întinse în activitatea revizorilor școlari.

Promite îmbunătățiri în învățământul secundar: revizuirea planului de învățământ la școlae secundare de băieți.

Cu privire la școlaele superioare, planul său este, ca la universitatea budapestană să înființeze o *facultate economică*.

Mai amintește ministrul situația grea materială a corpului profesoral și învățătoresc.

Ruinele capetelor de pod, pe țărmurile Dunării se pot vedea când apele sânt scăzute. Orașul, cu vreo 20 mii locuitori, este foarte frumuseț, cu străzi moderne, unde nu se vâd urmele războiului. Firește, războiul a produs alt fel de urme: a scumpit viața grozav. Vremile de aur, când chilogramul de carne de vită costa 50 de bani, au dispărut de multșor...

Tot din programul său fac parte și cele două proiecte de legi, depuse pe biroul camerei din partea înaintașului său, și anume proiectul despre autonomia catolică și proiectul despre executarea articolului de lege XX din 1848.

Marea ofensivă dela vest

Soissons. — Succese nouă. — Rezervele. — Prada de război.

În ziua a treia a mării ofensive germane a căzut orașul Soissons.

În a cincea zi, înaintarea trupelor germane, deși a mai slăbit în avântul său, totuși a obținut succese remarcabile atât la centru, cât și la aripa dreaptă a frontului.

Înaintarea victorioasă n'a putut fi împedată de armatele franceze-engleze.

Se anunță de altfel, că au sosit la front mari rezerve engleze și franceze.

Numărul prizonierilor, în a cincea zi a ofensivei, a crescut cu câteva mii. Germanii au pătruns, în adâncime de 55 chilometri până la *Chateau Thierry*, care a fost în vremea din urmă cartierul general al supremului comandant francez *Foch*.

Raportorul ziarului berlinez *Vorwärts* vestește organului său, că pierderile francezilor în morți sânt de astădată neînsemnate. Pe câmpurile de luptă s'au găsit puține cadavre franceze. Din contră s'a aflat cu atât mai multă pradă în tunuri părăsite și în material de război. Corpul al șaselea de armată franceză, împreună cu rezervele sale, a încetat de a mai exista, căci toată artileria și muniția sa a căzut în mâni germane. O mare parte din trupe s'a risipit sau a căzut în captivitate.

Comunicatul oficial din 4 l. c. vestește activitate vie de amândouă părțile. Spre vest de Soissons dușmanul a pierdut înălțimile apărute cu vâjnosie. S'au mai ocupat unele localități. Au ajuns în mâni germane mai multe baterii și câteva mii de prizonieri. Intre Marna și Reims situația este neschimbată.

Reforma electorală

După pauză de o săptămână, comisiunea parlamentară și-a continuat dezbaterile *Vineri*, în 31 Mai, în două ședințe, ținute înainte și după amiezii.

S'a discutat mai întâi noul §. 11, redactat în ședința trecută din partea ministrului de justiție *Gustav Töry* și a lui *Eugen Balogh*, fostul ministru de justiție în guvernul *Tisza*. Paragraful, care cuprinde *excluserile* dela exercitarea dreptului de vot, se primește.

Tot în ședința de înainte de amiezii s'a adus hotărâre principiară asupra dreptului de vot al femeilor. S'au dat 11 voturi contra, 10 pentru. Astfel dreptul de vot femein s'a respins cu un vot. (Din comisiunea parlamentară fac parte, cum se știe, 48 membri; au absentat va să zică 27 membri).

Pentru dreptul femeilor au votat: *Bizonzy, Vadász, Ioan Szabó, Rudolf Schuller, Kozma, Bakonyi, Czizmazia, Teleszky, Ivan Rakovszky* și *Eugen Balogh*.

Contra au votat: *Ladislau Beöthy, contele Ștefan Tisza, baronul Ghillány,*

Hegedüs, Pál, Mándy, Almássy, Desbordes, Vargha, Polonyi și *Kostyál*.

Chestia femeilor se va decide, firește, în plenul camerei.

În ședința de după amiezii, discuția specială a ajuns la paragraful 19. Dezbaterile au durat dela ora 5 până la 7 și un sfert.

Ședința de Sâmbătă, în 1 Iunie, se deschide la ora 10 înainte de amiezii. Președintele constată, că sânt prezenți numai 12 membri. Prin urmare comisiunea nu poate aduce hotărâri valide. Ședința se suspendează. După pauză, președintele anunță, că sânt de față membri în numărul cerut. Se votează nemodificați, sau cu neesențiale schimbări, §§. 19—52. La propunerea contelui Ștefan Tisza §. 53 se omite. Paragraful următor are să fie de nou stilizat din partea guvernului.

Ședința se termină la ora 2 d. a. Se continuă d. a. la 5 ore, și se discută paragraful privitor la listele electorale. Se votează, cu puține modificări, §§. până la 88.

Proxima ședință se anunță pentru Marți, 4 Iunie, după amiezii. Astăzi, Joi, poate că se va termina discuția specială, pentruca pe la mijlocul lui Iunie să se înceapă dezbaterile asupra reformei electorale în plenul camerei.

Agoniseala bănească

a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, în timp de 20 ani

„Omul care-și iubeste meseria, o înalță însuși fără a avea trebuință de titluri pompoase.“

(Urmare)

Fondul de 20 bani are darul de a număra între actualii locatari ai casei proprii, în afară de Reuniunea sodalilor români din Sibiu, Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu și Reuniunea română de înmormântare din Sibiu, cum și Federația (centrală) însoșirilor sătești („Raiffeisen“) „Infrățirea“ din Sibiu, tot atâtea alcătuirii pe baze cooperative ale noastre. Chiria anuală a caselor e aproape 2000 cor. Reuniunea meseriașilor nu plătește chirie.

Prețul casei, pentru care s'a cheltuit, la cumpărare și la adaptare, aproape 50 mii coroane, este în continuă creștere. Prețul acestui intravilan al nostru îl cifrăm numai cu cor. 38,844'34, cu cât este intabulat veneratul Consistor pe casă, sumă de altfel achitată.

Stăpâni meseriașii pe casa proprie, ambiția personală și morala lor s'a înalțat, iar interesul față de Reuniune s'a potențat de așa, încât, o samă dintre ei se priveau drept cei mai nerfericiți oameni, dacă nu le era dată puțința să cerceteze, dacă nu zilnic, apoi cel puțin săptămânal localul. Ședințele literare, cari ajunseser să fie cercetate de sute de participanți, din toate clasele noastre sociale, erau tot mai atrăgătoare, mai interesante și mai instructive, mai ales că între debutanții lor, în afară de tineretul meseriașilor, s'au numărat și profesorii noștri dela toate așezămintele noastre din Sibiu. Ținerea regulată a ședințelor literare era reclamată nu numai de meseriași și de celalalt public sibiian al nostru, ci și de cel al comunelor învecinate cu Sibiu. Influența binefăcătoare, ce aceste ședințe au avut-o asupra tineretului din clasa meseriașilor noștri, este incontestabilă.

Nefiindu-mi scopul de a face acum întreg istoricul și interesant și instructiv al tuturor treburilor înfăptuite în curs de 20 ani la Reuniune, cu toate că sânt convins, că cunoașterea acestui istoric este proprie de a însuși pe cei buni ai neamului pentru asemenea lucrări, să mi se îngăduie să mai stăru asupra importanței cătorva din cele 40 fonduri întemeiate, despre starea cărora, la 31 Decembrie 1917, o să dau o dare de seamă cât se poate de exactă.

Premi, că prilej la crearea fondurilor mi-au dat-o aproape întotdeauna necesitățile, lipsurile, — de care ne împiedecam, cum și datorința morală, ce o simțiam și o simțesc și acum, la pierderile îndurate de neam, prin moartea bărbaților vrednici, a căror memorie nu e voie să dispară dintre noi, dacă vorba este să nu dispară nici lucrările lor, închinat neamului. Iată motivul pentru care la câteva din fonduri am dat numele unor bărbați vrednici ai noștri.

Astfel la crearea fondului „Masa învățăceilor“, numit, dela moartea episcopului *Nicolae Popea* din Caransebeș: „Fondul Episcopului *Nicolae Popea*, pentru masa învățăceilor meseriașilor români“, prilej mi-a dat faptul, că patronii (măiestrii) unor anumite meserii nu acceptează (nu primesc) la meseriile lor ucenici (învățăcei), decât pe timp mai scurt, însă cu obligământul, pentru părinții sau tutorii învățăcelului, să-l

provadă cu toate, deci și cu de ale mâncării, de acasă. În plină cunoștință a adevărului, că la susținerea unei mese comune pentru învățăcei, se cer însemnate mijloace bănești, cari, cu tot fondul creat, nu se vor putea aduna în scurtă vreme și nu în suma necesară, lucrul l-am contemplat de așa, că conducătorii Reuniunii să facă apel la preoții, învățătorii și la ceilalți fruntași ai comunelor, din cari se găsească băieți săraci la meserie, avizați la costul de acasă, ca să adune dela locuitorii binecuvântați ai satului, la zile însemnate din viața lor, grâu, săcară, orz, cucuruz, fasole, cartofi, verze, zarzavaturi, etc., cari să se întrebuințeze la pregătirea mâncărilor, dându-se, la început, singur amezia, iar la pregătire să se angajeze doamne și domnișoare, fie din clasa de mijloc, fie și mai ales din clasa inteligentă, ba chiar și femei din clasa țăranilor noștri, cari ar putea să fie educate în arta bucătăriei. Aceste pregătitoare de mâncări vor contribui cu prezența lor, cu sfatul lor, la ridicarea moralului bietului învățăcel, scos, în vârsta tragediei, din cercul familiar, din cercul cunoscuților săi și intrat într-o societate străină de neam și străină de toate obiceiurile lui aduse de acasă. Cu scop de a câștiga pe cât mai mulți pentru acest așezământ, atât de arzător, ia fondul *Popea am atașat legatele* ce s'au întemeiat în cursul timpului, și ce te vom mai întemeia, deoarece suntem convinși, că numai atunci se va ajunge pe deplin scopul urmărit, când vom avea „satul și legatul“.

La crearea fondului „Congresul meseriașilor“, prilejul l-au dat discuțiunile din domeniul industriilor, urmate în Sibiu, în Sebeșul-săsesc, etc., între puținii meseriași din alte localități, cari au putut participa, pe spelele proprii, la expoziții și la alte serbări aranjate. Aceste discuții vor trebui să preocupze congresele meseriașilor, ce să se organizeze în viitor, la acoperirea cheltuielilor cărora își va da și fondul obolul său.

La crearea fondului „Excursiunilor profesionale“ prilejul l-a dat faptul, că, invitați de anumite așezăminte din patrie să participăm cu măiestrii și cu sodalii noștri la deschiderea de expoziții, de muzee, de fabrici, etc. industriale, din insuficiența mijloacelor bănești, nu numai a Reuniunii, ci și a membrilor noștri, nu am putut lua parte, deși eram convinși de importanța instructivă a acestor excursii profesionale.

(Va urma)

Victor Tordășianu,
prezident.

Dorințele clerului gr. cat. rom. întrunit în sinod electoral în Mai 1918

Clerul bisericii gr. cat. române, întrunit anul acesta în sinod electoral în Blaj, a compus un manifest, unde se da expresiune dorințelor și postulatelor, «a căror realizare o cere dela viitorul mitropolit și dela toți factorii competenți.»

Dorințele și postulatele sânt, în resumat, următoarele:

1. Provincia mitropolitană de Alba-Julia și Făgăraș e independentă și autonomă, fiind pusă direct scaunului papal. Viitorul mitropolit și episcopii sufragani, cu întreg clerul și poporul credincios, să lucreze din toate puterile ca situația de drept a bisericii să nu se altereze prin încorporarea ei în cadrele altui organism bisericesc autonom străin. Cât mai îngrabă să se întrupeze organizarea autonomă a bisericii prin convocarea unui congres separat al bisericii gr. cat. române; congresul să alcătuească un statut de organizare pentru a da și elementului mirean posibilitatea să lucreze în cadrele vieții constituționale bisericești.

2. Sinodul cere să se lucreze pentru revizuirea stării create prin bila *Christi fideles Graeci*, în temeiul căreia mulți fii ai bisericii gr. cat. române au fost anexați la o episcopie de limbă străină.

3. În privința recunoașterii dreptului istoric la alegerile de mitropolit să se ia măsurile necesare prin componerea unui statut, aprobat de Maiestatea Sa, și întinderea lui asupra tuturor episcopilor din provincia mitropolitană.

4. Viitorul mitropolit și episcopii sufragani să nu cruțe nici o jefă pentru mântuirea școlilor confesionale și pentru desființarea controlului introduse în preparandii (institute pedagogice)

5. Să se lucreze cu insistență, ca și biserica gr. cat. română să se împărtașească din partea statului de sprijinul material garantat prin articolul de lege XX din 1848.

6. Sinodul dorește ca în fiecare an să se țină sinod diecezan și tot la trei ani să se țină sinod provincial.

7. Viitorul mitropolit să reia tradiția vizitațiilor canonice, predicând cuvântul evangheliei și controlând viața credincioșilor.

Cătră Domnul...

Stăpâne al lumii, Puternic Părinte,
Ascultă-ne glasul durerilor multe,
Din veacul acesta de chinuri și jale
Ne mântue, Doamne, cu milele Tale.

Cu inimi smerite rugămu-ne Ție,
Imprăștiie, Doamne-a vremii urgie,
Războiul gigantic al lumii îl stânge,
Că plin e pământul de lacrimi și sânge.

La glasul chemării sub steaguri să lupte
Plecat au voinicii porunca s'asculte,
Și mulți fil de-ai noștri, eroi fără nume,
Murit-au sârmanii departe prin lume.

Cu darul iubirii, al milelor Tale,
Înlătură earăș potopul de jale,
Căci geme pământul de vaiet, suspine,
Stăpâne-al lumii, îndreaptă-ne spre bine.

Vasile Genie, paroh ort. rom.

8. Să se publice un codice de drept al bisericii gr. cat. române.

9. Să se creeze o presă conștientă pentru a apăra cu demnitate interesele bisericii.

10. Institutelor de învățământ să li se dea cea mai mare importanță, ca să câștige Blajul și prin el biserica întreagă rolul însemnat, pe care l-a avut în viața literară și științifică a neamului.

11. Sinodul constată cu deosebită mulțumire, că Maiestatea Sa cesaro-apostolică regească a garantat dreptul bisericii la alegerea de mitropolit, și în sfârșit cere dela viitorul mitropolit să lucreze din toate puterile pentru realizarea nădejdilor bisericii.

Manifestul este semnat de: *Iosif Hosu* canonic, *A. Papiu*, *N. Togan*, *M. Brumboi*, *S. Moldovan* protopopi, și *Dr. Alex. Gheție*, vicarul Silvaniei.

Știrile zilei

Părechea regală bavareză în Laxenburg. Se anunță dela Viena: *Ludovic*, regele Bavariei, și regina *Maria Terezia*, au sosit Vineri în Laxenburg, pentru a răspunde vizitei ce li s'a făcut din partea monarhului nostru *Carol* și a împărătesei regine *Zita*. În onoarea părechei regale bavareze s'a dat în castelul din Laxenburg un dineu familiar, la care au participat și membrii casei domoitoare. Suveranul Bavariei și soția sa au sosit Duminecă la moșia lor din Sárvár, lângă Šopron, unde vor sta câteva zile.

Imprumutul ungar al optulea de război. De curând s'a ținut în ministerul de finanțe o conferință, la care au participat conducătorii institutelor mai mari de bani din capitală sub prezidenția ministrului de finanțe. Semnările la al optulea imprumut de război se încep în 11 Iunie și durează o lună de zile. Se emit titluri numai de 5%, la sută.

Concertul dnei Veturia Triteanu. Sâmbătă, în 1 Iunie n., s'a ținut la Unicum, în Sibiu, concertul dat de cântăreața de operă, dna *Veturia Triteanu*, și dl *Emanuel Hegyi*, profesor din Budapesta.

Marea noastră artistă s'a prezentat și de astădată cu toate distinselile sale însușiri, cunoscute și apreciate de publicul muzical sibian.

Am relevat nu odată gustul artistic al cântăreței, împreună cu o înfățișare simplă și necăutată, prin care dela prima privire cucerește inimile auditorilor.

Am admirat de nou, cum în *aria Elisabetei* din Tannhäuser a biruit cu ușurință tonurile înalte ale părților de forte. Aceleași tonuri în cântece de W. Burmester, (Ținta întunecoasă — Das dunkle Ziel) și în celelalte, ni le-a dat aproape cu aceeași ușurință uimitoare.

Organul cântăreței strălucește și astăzi prin volumul său, și prin siguranța și puterea de interpretare.

În urma lungilor aplauze ale salei pline, dna Triteanu a cântat un număr afară de programă.

Frumosul buchet de flori, ce i s'a oferit, a răsplătit pe incomparabila noastră artistă.

Dl *Emanuel Hegyi*, profesor la academia de muzică din capitală, și pianist dintre cei mai talentați, a știut să răpească auditorul prin executarea inteligentă și virtuoză a bucăților din Beethoven, Schubert-Liszt, Chopin și Strauss-Tausig.

Distincții militare. S'a conferit subcolonelului *Silviu Pațifa*, din reg. de inf. nr. 62 crucea de cavalier al ordinului Francis Iosif cu decorație de război. S'a exprimat de nou prealtnă recunoștință cu laudă, conferindu-li-se tot odată săbiile, sublocotenentului l. r. *Petru Popovici* din reg. de inf. 64, medicului asistent la gloate *Dr. Victor Stănilă* dela comanda de gloate 23 la reg. de inf. 64, și sublocotenentului l. r. *Petru Popa* din reg. de inf. 64. Recunoștința cu laudă prea înaltă s'a exprimat căpitanului *Valer Todoruș* din reg. de inf. 51. Crucea de aur pentru merite, cu coroana pe banda medaliei de vitejie, s'a acordat sublocotenentului l. r. *Victor Iepureanu* din reg. de inf. 63.

Marcarea provizorie a graniței. Comandantul militar al comisiunii alese pentru marcarea frontierei nouă între statul ungar și român, inginerul *Dr. Anton Fasching*, căpitan în regimentul r. u. de infanterie honvezască nr. 19, și-a început lucrarea oficială în Sibiu, și dă celor interesați lașmuriri, începând cu ziua de 4 Iunie până în 15 Iunie n. în sala mare dela casa comitatului.

Ordonanțe cu privire la recolta. Guvernul ungar a publicat ordonanțele cu raport la cea mai apropiată recoltă.

Una din ordonanțe are în vedere alcătuirea comisiunilor de luare în primire a produselor de: grâu, săcară, orz, ovăs, hrișcă, pentru trebuința publică. Autoritățile chemate sânt: în orașe primării, în comune protopretorii, cari vor lua în primire cerealele pe calea unor comisii speciale, unde vor fi reprezentati: ministerul de alimentare publică, societatea pe acții pentru produse de război (centrală), autoritățile (dela primărie sau protopretură) și producătorii interesați.

Altă ordonanță oprește vânzarea și cumpărarea înainte a recoltei viitoare de: grâu, săcară, orz, ovăs, hrișcă, cucuruz, și toate păstăioasele, precum și rapița, și faina de grâu, secară, ovăs, hrișcă, și de cucuruz. Dacă cineva a luat arvună pentru astfel de vânzări, trebuie dată înapoi. Cumpărarea n'are valoare, afară dacă este făcută de centrală și de agenții săi.

Centrala și agenții ei pot da arvună asupra recoltei nouă până în 25 Iulie 1918 pentru prisosul, ce va avea fiecare agricultor în grâu, săcară, orz, ovăs, hrișcă și rapiță, și până la 30 Nov. 1918 pentru cucuruz. Arvuna nu poate fi mai mare de 30 coroane pentru grâu și cucuruz special, de 25 coroane pentru secară, orz, ovăs, hrișcă și cucuruz obișnuit, ear la rapiță 60 cor., de fiecare majă.

Pentru arvunile primite agricultorul va da chitanță pe formularele hotărâte de centrală și va fi dator să vândă centralei grânele, pentru care a luat arvună pe prețurile maximale hotărâte pentru timpul de predare.

Centrala are drept să scadă arvunile date din prețul produselor cumpărate. Dacă agricultorul care ia arvună este numai arăndaș al pământului de unde vinde grânele, trebuie să aibe și învoirea proprietarului spre a lua arvuna.

Taxe suplimentare de război. Pe temelul ordonanței ministrului de comerț, începând cu 15 Iunie 1918, se introduc taxe suplimentare de război pentru trimiteri poștale, pentru telegraf și telefon. Epistola simplă sau recomandată are să mai poarte o marcă de 5 fileri, (marca unei scrisori simple va fi prin urmare de 20 fileri). Cărțile poștale și tipăriturile mai primesc câte o marcă de 2 fileri, pachetele 20 fileri, mandatele poștale 10 fileri, telegramele 20 fileri; telefonul în zona primă 10, în celelalte zone 20 fileri, ca taxe suplimentare.

† **Ilie Ioanovici**, paroh ort. român în Boiu-mare (tractul Sighișoarei), după lungi și grele suferințe, s'a mutat la cele eterne în 13/26 Mai 1918 la ora 1½ noaptea, în al 73-lea an al vieții, 50-lea al preoției și al 8-lea an al văduvici. Rămășițele pământesti ale răposatului s'au ridicat Marți în 15/28 Mai 1918 la 12 ore a. m. și s'au depus la eternă odihnă lângă iubita sa soție în grădina proprie din Boiu. Odihnească în pace!

Romanovii în mâinile germanilor. Mai mulți membri ai familiei fostului țar au căzut în mâni germane. Și adică: *Nicolae Nicolaevici*, — prea bine cunoscutul, — cu soția și fiul său; *Petru Nicolaevici*, cu soția, fiul și fiica sa; *Alexandru Mihailovici*, cu soția și 6 copii; marea ducesă *Olga*, cu bărbatul său, și *văduva țarevnă*. Toți aceștia se gădesc în Idulberg, în Crimeea. Știrile, că ar fi încercat să fugă de acolo, se desmint.

Mesaj de tron în parlamentul danez. Regele Daniei a deschis sesiunea actuală parlamentară cu următoarele cuvinte: «Bărbai și femei danezi! Am voit să particip cu Dvoastră și să deschid sesiunea aceasta a parlamentului în persoană din motivul că această sesiune este de mare însemnătate pentru patria noastră. Pentru prima oară s'a întrunit parlamentul în temelul acelei constituții, care acordă tuturor cetățenilor țării, bărbaților și femeilor deopotrivă, drept egal de a participa la munca legislativă». — În mesajul de tron s'a accentuat între altele, că Dania și în viitor va observa cea mai strictă neutralitate.

Consul grec deținut în Kiev. În Kiev de o vreme încoace s'a observat o propagandă întinsă în favorul înțelegerii. S'a constatat că firele propagandei se întind până la consulatul grecesc din Kiev. Poliția germană de tabără, în înțelegere cu forurile ucrainene, a deținut pe consulul Gripari și pe viceconsulul Vasiniadi. Acest din urmă a fost mai târziu liberat.

Cine a cultivat pământul, va lua și recolta. Consiliul ministerial din Ucraina a emis o ordonanță, în temelul căreia recolta sămănăturilor de primăvară din Ucraina va fi a celor ce au cultivat pă-

mânturile. Aceștia plătesc proprietarului o taxă anumită în măsura recoltei. Taxa nu poate fi mai mare decât a treia parte din suma arăndeii obișnuite din cutare ținut.

Pădurea de brad din Ravenna. Comanda armatei a treia italiene a dispus recvirarea ambelor păduri de brad ale orașului Ravenna. Pădurile se întind spre sud-ost de Ravenna de-alungul mării, și frumsețile ei pitorești au fost eternizate de Dante, Boccaccio, Byron și D'Annunzio. Tăierea pădurilor este motivată prin lipsa de carbuni.

Pâne. Citim într'un ziar din capitala țării: Un țaran s'a înfățișat la o judecatorie cercuală, într'unul din orașele noastre, și a cerut oarecare informațiune din cartea funduară. După ce i s'a dat ce a dorit, a scos din buzunarul hainei sale o bucată respectabilă de pâne și a întins-o funcționarului, care îl servise.

— Dacă nu te supăr, dle slujbaş, — zise țaranul, — rog să primești pânea asta, adusă dela sat, cu bună inimă...

Ajutor pentru haine. Funcționarii de stat vor primi din partea guvernului ajutor pentru haine. Ajutorul se va ridica în două rate, la 1 Iulie, și 1 Decembrie a. c. Suma ajutorului face 500, 400 și 300 cor. de persoană.

Adunare generală a învățătorilor. Reuniunea regnicolară a reuniunilor învățătoarești din Ungaria va ținea adunare regnicolară în 8 Iunie a. c. în Budapesta pentru a-și exprima dorințele în legătură cu scumpetea traiului.

Știre ziaristică. În Suceava a reapărut la 26 Mai n. 1918 *Viața Nouă*, organul național bucovinean. În primul său număr redacțiunea scrie următoarele:

«Intrăm în al cincilea an al ființei *Vieții Nouă*. Intrăm în semnul păcii dela răsărit și al tămăduirii ranelor de care sângeră biata noastră țară pe urma războiului înfricoșat. Nu cunoaștem și nu vom recunoaște partide politice între noi. Nevoile neamului românesc din Bucovina sânt mari și multe. Lor, și numai lor, vom închina toată munca noastră. În gândul și în grija lor să ne întâlnim cu toții, și numai așa ne va ajuta Dumnezeu».

Aceiaș număr conține un discurs, rostit de *Victor Morariu*, în 1 Martie 1918, la înmormântarea veneratului bărbat al Bucovinei, *Vasile Bumbac*, fost pe vremuri, împreună cu *Eminescu*, unul din elevii marelui dascăl *Aron Pumnul*.

Critică intemeiată. În revista *Huszadik Század* se publică o bună și dreaptă critică, scrisă de profesorul *Robert Braun*, despre cartea dlui Moldovan Gergely, care — cum se știe — insultase memoria marelui nostru arhieru Andrei Șaguna. Asupra criticii vom reveni.

Circ. Vineri, în 7 Iunie, sosește în Sibiu *circul*, ale cărui reprezentații se dau pentru *Fondul de ajutorare a văduvelor și orfanilor războiului*. Acest fond este administrat de ministerul r. u. de honvezi. În aceeași zi se va da prima reprezentație cu o bogată programă. Atracțiuni universale va prezenta acest circ, care este cel mai bun în toată monarhia.

Ce avem de făcut când apar aeroplane dușmane

Primim următoarele:
În legătură cu cele publicate până acum, se mai comunică:

1. Celce observă aterizarea unui aeroplan dușman, căderea lui, sau obiecte aruncate ori pierdute de un astfel de aparat, e dator să anunțe aceasta autorității celei mai apropiate, ear obiectele ce le va fi luat la sine e dator a le preda autorității. Numai atunci e permisă apropierea de astfel de aeroplane sau atacarea lor, când este neapărat necesar.

Persoanele aflătoare în aeroplan trebuie deținute și împiedecate să nu nimicească aparatul sau părțile lui. Despre aceasta este a se înștiința cea mai apropiată autoritate militară, poliție, jandarmerie, sau în lipsa acestora primăria comunală.

2. Celce deține aviatori dușmani, sau zădărnicește nimicirea aeroplanelor străine, mai departe celce participă a aflarea vre unui aeroplan dușman ori a obiectelor aruncate dintr'ansul, poate cere o remunerație de 200—2000 coroane.

3. Aeroplanele monarhiei noastre și ale aliaților săi sânt provăzute pe corp cu o *cruce neagră* mare în forma crucii de fer. Ori ce alte aeroplane care nu sânt provăzute cu acest semn, ci cu cercuri

colorate, stele sau dungii, sânt a se privi ca dușmane. Aviatorii noștri au legitimație pe care o poartă cu dânsii.

4. Celce dă mână de ajutor aeroplanelor străine, comite delict împotriva puterii armate și va fi pedepsit după legile penale militare; ear celce nimicește vreun aeroplan străin sau obiectele aruncate dintr'ansul, va fi pedepsit după legile civile.

Meseriași nuntași pentru săraci

La 2 Iunie n. c., serbându-și sodalul compactor *Valeriu Simtion* cununia religioasă cu d-șoara *Paraschiva Pleșa*, nuntașii mai jos amintiți, gândindu-se și la săracii «Reuniunii sodalilor români din Sibiu», la stăruința vornicului *Ioan Imbăruș*, au binevoit a dăruia la darurile de Crăciun, ce s'a se împartă între săracii Reuniunii, precum urmează:

1. Mirela <i>Valeriu Simtion</i> și mireasa <i>Paraschiva Pleșa</i>	K 5-
2. Nașii <i>Nicolae Simtion</i> și soția <i>Maria</i>	„ 6-
3. Cumnatul mirelui <i>Traian Marian</i> și soția <i>Aneta</i>	„ 7-80
4. <i>George Stinghea</i> , sergent-major	„ 4-
5. <i>Socrul mic Nicolae Pleșa</i>	„ 3-
6. <i>Soacra mică Paraschiva Pleșa</i>	„ 2-
7. <i>Cul. tipogr. George I. Pascu</i> și soția <i>Ana-Victoria</i>	„ 2-
8. <i>Emil Bömches</i> , comerciant	„ 2-
9. D-na <i>Elisabeta Malvar</i>	„ 2-
10. <i>Nic. Moldovan</i> și soția <i>Maria</i>	„ 2-
11. <i>Nicolae Căicuț</i> și soția <i>Ana</i>	„ 2-
12. <i>Ioan Imbăruș</i> , expeditor	„ 2-
13. <i>Silviu Joldoș</i>	„ 2-
14. D-ra <i>Mărioara Simtion</i>	„ 1-
15. D-na <i>Eugenia Pop</i>	„ 1-
16. „ <i>Iulie Todoran</i>	„ 1-
17. „ <i>Eaterina Jid</i>	„ 1-
18. „ <i>Lucreția Miclea</i>	„ 1-
19. D-ra <i>Mărioara Simtion</i>	„ 1-
20. „ <i>Paraschiva Simtion</i>	„ 1-
21. „ <i>Mărioara Bozna</i>	„ 40
22. „ <i>Mărioara Apolzan</i>	„ 40
23. „ <i>Elisabeta Hedu</i>	„ 40
24. „ <i>Mărioara Morar</i>	„ 40

In total: K 50-40

Pentru prinos se aduc cele mai sincere mulțămite marinișoșilor dăruitori.

Sibiu, 3 Iunie n. 1918.

Pentru comitetul Reuniunii:

Victor Tordășianu,
prezident.

Cărți și reviste

Două volume nouă. Cartea de bucate *Poftă Bună*, de *Zottl Hodoș*, învață pe orcare femeie cultă să gătească bine și cu gust.

În câteva sute de rețete, pentru gătitirea a orce fel de bucate, s'a dat o deosebită luare aminte bucătăriei obișnuite în țara noastră.

Se arată, scurt și lămurit, cum se pot prepara mănăcri ieftine și mănăcri mai scumpe, după împrejurări. Cuprinde:

In *Partea III*:

Supă, Asiete, Sosuri, Legume, Fripturi, Torte, Timbale, Creme, Parfeuri, Inghețate, Bombe, Bomboane, Băuturi, *Sandviciuri*, *Prăjituri mărunte* ș. a., Volumul are 160 pagini și costă 3 coroane.

In *Partea IV*:

Conserva: Cum se coace pânea bună, țărhana, scrobeala, despre varză, prepararea cârnaților, ș. a.; unsoarea, șuncile, ouăle, laptele covășit, brânza; castraveți, ardei, patlagele (paradise), fasole, mazere, bureți.

Sfaturi: Pregătirea săpunului, spălaturul rufelor, curățirea petelor din haine și rufe ș. a., sfaturi igienice și pentru frumusețe.

Mănăcri ieftine: Din timpul de război, fără unsoare, fără ouă, din material puțin.

Prăjituri numeroase, fel de fel, toate probate și foarte bune. Volumul costă 3 cor.

Cărțile se gădesc de vânzare la autoară în Sibiu, și la *Librăria Arhidiecezană*.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: *Leo Bauer*.
Joi, în 6 Iunie: *Tatăl* (Der Vater), tragedie în 3 acte de *A. Strindberg*.

Sâmbătă: *Țăranul vesel* (Der fidele Bauer), operetă de *Fall*.

Inceputul la: 7½ ore seara.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada *Schewis*. Directoară: D-na *Emil Tóth*.

Joi și Vineri, în 6 și 7 Iunie: *Nevinovatul*, dramă.

Inceputul la: 7 și 9 ore seara.

Nr. 432/918

(117) 1—3

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II **Herepea-maghiară** cu filia **Ozd**, din protopresbiteratul Târnava, devenit vacant prin strămutarea parohului de până acum, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea deplină dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și înainteze cererile, instruite cu documentele prescise de normele în vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Cetatea-de-baltă (Küküllővár), având a se prezenta după încunoștiințarea protopresbiterului, cu observarea dispozițiilor din regulamentul parohial, la biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare, spre a cânta, predica sau oficia.

Cetatea-de-baltă, la 14 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr. 126/918.

(118) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa III **Santamărie-de-peatra** din protopresbiteratul Hațeg, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Cererea de concurs instruită conform regulamentului, se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, iar concurenții sânt poftiți a se prezenta, pe lângă încunoștiințarea subsemnatului, în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, eventual celebra.

Hațeg, la 13/26 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Hațeg în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Cornel Popescu,
protopop.

Nr. 638/918.

(113) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala gr. or. română din **Făgăraș** se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele: salar 1200 coroane, și anume: dela biserică 800 cor., dela Ven. Consistor 400 cor., ajutor votat la Nr. 3543 Școl. 1917.

Cvartir în edificiul școlii și 20 cor. relut de grădină.

Nr. 639/918. **Calbor**, întregirea postului învățătoresc.

Emolumentele: Salar 1200 cor. din arunc, cvartir în edificiul școlii și 20 cor. relut de grădină.

Cererile se înaintează la oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Făgăraș. Alesul este obligat a cânta cu copiii de școală la sfânta liturghie, în toate Duminecile și sârbătorile de peste an în biserică.

Făgăraș, la 10 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 637/918.

(114) 3—3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. II **Voivodenii mici** din protopresbiteratul Făgăraș se publică concurs repetit cu termen de **30 zile** dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B și congruă.

Petițiile să se înainteze cu documentele prescise subsemnatului oficiu, iar concurenții să se prezinte în parohie spre a face cunoștiință cu poporul.

Făgăraș, la 10 Mai 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea,
protopop.

Nr. 137/918.

(112) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa I (primă) **Chintelnic**, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de **30 zile** dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fasonate în coala B pentru întregirea dotațiunii preoțești dela stat.

Reflectanții calificați și cu îndreptățire a competiției la parohii de clasa I își vor așterne cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu prealabila încuviințare a subsemnatului, pe lângă observarea dispozițiilor din regulamentul pentru parohii, concurenții, în vre-o Duminecă ori sârbătoare, se vor putea prezenta în biserică spre a cânta, respective a liturgiei, ori cuvânta.

Bistrița, la 9/22 Aprilie 1918.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al tractului Bistrița, în conțelegere cu comitetul parohial.

Gregoriu Pletosu,
protopop.

Scriitor sau scriitoare află aplicare permanentă în cancelaria notarială din **Sadu** (Czód). Leafa: 120 cor. lunar și venitul întreg dela biletele de vite.

(116) 1—2 **Primăria comunală.**

La «**Librăria Arhidiecezană**» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare:

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminecile și sârbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecile de peste an. Cuvântări la praznicele și sârbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești.

Tomul III: Cuvântări bisericești la înmormântări, parastase și alte festivități funebreale. Adaus de texturi biblice pentru cuvântări funebreale.

Cuvântări funebreale și memoriale.

Prețul: de fiecare tom **3 Coroane** plus porto postal 3 Coroane.

La «**Librăria Arhidiecezană**» în Sibiu—: : Nagyszeben, se află de vânzare : :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.**Istoricul zidirii (1857—1906)**

de

Dr. Ilarion Pușcariu,
Dr. E. Miron Cristea și Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustrațiuni și 3 faesimile.

Prețul **4 cor.**, plus 60 fil. porto recomandat.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană:**

Despre caritatea creștinească.**Trei predici**

de

Abatele **Metodiu Zavoral.**

Prețul: **30 fileri plus 10 fileri porto.**

Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

La **Librăria arhidiecezană din Sibiu—Nagyszeben** se află de vânzare următorii numeri din

Biblioteca școlară

ingrijită de **V. Stan,** profesor.

- Nr. 1. Legende, de S. Fl. Marian.
 ” 2. Epuiat.
 ” 3. Balade populare, de V. Alecsandri.
 ” 4. Din lumea paserilor, legende după S. Fl. Marian.
 ” 5. Sentinela română, de V. Alecsandri.
 ” 6. Prihorul.
 ” 7. Impăratul Rogojină.
 ” 8. În noaptea sfântă.
 ” 9. Țara pomilor.
 ” 10. Luptele lui Traian cu Dacii, după A. Vlăhuța.
 ” 11. În Nazaret.
 ” 12. De Crăciun.

Prețul: de fiecare număr **10 fil.** plus porto postal recomandat 40 fil.

Potire, Discuri, Lingurițe, Cădelnițe, Cruci și
: : : Cădelnițe : : :

se pot procura prin

Librăria Arhidiecezană.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană:**

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**

de

Mihal Păcățian,
protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul **3 cor.**, plus 12 fil. porto.

La «**Librăria Arhidiecezană**» în Sibiu, : Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de

Nicolae Regman.

Prețul: **30 fil.** plus porto postal **6 fil.**

Încercați

În ziarul **Telegraful Român**, care apare de 3 ori pe săptămână, se publică cele mai ieftine

inserate și reclame

cu deplin succes. — Adresa: **Administrația Telegraful Român,** : : : Sibiu (Nagyszeben), Strada Măcelarilor 45. : : :

Cei ce fac comande pe temeiul acestor reclame și inserate, să amin-
 tească totodată și numele foii noastre.

A apărut

în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preainălțatului împărat și rege **Francisc Iosif I**, sub îngrijirea și binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiuinea gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordinului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru merite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copcii și ornament aurit, la mijloc cu sfânta cruce, cu **20 cor.** scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu **15 cor.** Revanzătorilor se dă rabat **10%**. Tipar frumos cu litere latine, de calitate primă, și hârtie fină și trainică.

La **Librăria arhidiecezană, Sibiu**, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, culoare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceiaș și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **300 cor.**

Aceiaș legătura cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **250 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **200 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți imprimați evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite cu cutie de păstrat **80 cor.**

Evangelia legată în piele roșie cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată foile colorate galben, **50 cor.**

Din cauza scumpirii materialului, s'a urcat prețul.